GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACŢIUNEA ŞI ADMINISTRAŢIUNEA:
BRAŞOVŬ, piaţa mare Nr. 22.

„GAZETA" IESE ÎN FIECARE ḌI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe şése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România şi străinătate:
Pe anŭ 40 fr., pe şése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 francĭ.

ANULŬ XLVIII.

SĔ PRENUMERĂ:
la poşte, la librării şi pe la dd. corespondenţĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. şi timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 195. *Lunĭ, Marţĭ 3 (15) Septemvre.* **1885.**

Braşovŭ, 2 (14) Septemvre 1885.

După Kulturegyletulŭ din Cluşiu a ţinutŭ mare adunare şi reuniunea „Szechenyi", înfiinţată pentru maghiarisarea comitatului Sătmarŭ. Ḍiua de 12 Septemvre a fostŭ o ḍi de sĕrbătóre în Careii marĭ, căcĭ în acéstă ḍi preşedintele onorariu alŭ numitei reuniunĭ, unulŭ din cei mai de frunte apostolĭ ai şovinismului maghiarŭ, episcopulŭ romano-catolicŭ din Sătmarŭ Schlanch Lörincz a declaratŭ solemnelŭ, că numai prin consolidarea naţională Ungaria póte sĕ trăéscă ca statŭ de sine stătătorŭ şi că ea numai atuncĭ póte fi tare când dela Adria până 'n Carpaţi toţĭ cei 15 milióne de locuitorĭ ai ei se vorŭ mărturisì ca Maghiarĭ.

Credemŭ a fi de interesŭ pentru publiculŭ românŭ, ca în nisce momente ca aceste sĕ audă şi vocea unui demnŭ şi inteligentŭ Românŭ din acele părţĭ; sĕ audimŭ ce crede acestŭ frate despre politica d-lorŭ Schlauch şi soţi carĭ se muncescŭ în zadarŭ a înstrăina pe Românĭ dela sînulŭ naţiunei lorŭ. De aceea dămŭ locŭ articlului următorŭ ce ni-lŭ trimite:

Care e politica unguréscă?

E lucru cunoscutŭ că alta scriu şi vorbescŭ şi alta facŭ politicii noştri ungurĭ. Ei vorbescŭ de libertate, dér numai Ungurului 'i este iertatŭ a i nemulţămitŭ cu o lege séu ordonanţă; ei voiescŭ ca ţéra sĕ înainteze în cultură, dar numai lorŭ îşĭ rĕdică scóle, ér scólele celorlalte popóre le persecută; ei facŭ legea de naţionalitate, dér te declară de anti-patrioticŭ décă te provocĭ la ea; ei strigă în gura mare că sunt toleranţĭ şi te insultă pe stradă décă vorbescĭ românesce; ei cerŭ administraţiune bună, justiţiă promptă şi eftină şi aplică în funcţiunĭ ómenĭ de aceia carĭ nu se potŭ înţelege cu poporulŭ; ei vorbescŭ de idea de statŭ ungarŭ şi voiescŭ a realisá unŭ *idealŭ de statŭ maghiarŭ.*

Nu ne mirămŭ. Celŭ ce procede dintr'unŭ principiu falsŭ la conşecinţe false trebue sĕ ajungă. Politicii ungurĭ ţinŭ, că décă acéstă ţéră se numesce în limba lorŭ „Magyarország" tóte petrile dintr'ênsa trebue sĕ fiă maghiare, şi aceia carĭ nu-sŭ încă Maghiarĭ, până nu vorŭ fi, n'au nicĭ unŭ dreptŭ, ba trebue sĕ fiă bunĭ bucuroşĭ că nu sunt alungaţi peste graniţă. E lucru constatatŭ din istoriă, că Ungurii niciodata n'au făcutŭ politică basată pe fapte şi împrejurărĭ reale; ei identifică statulŭ cu rassa maghiară şi totŭ ce facŭ pentru acéstă rassă şi în contra celorlalte ḍicŭ că facŭ pentru statŭ şi declară de lucru *patrioticŭ.*

Te prinde mila, când veḍĭ cum guvernamentalii caută a discreditá pe Apponyi şi consoţi nnaintea ţĕrei (recte: a „patrioţilorŭ ungurĭ") imputându-le că vreau sĕ stea de vorbă cu naţionalităţile şi cum acestŭ Apponyi cu partisanii sĕi cu totŭ se spală de acestŭ *păcatŭ uriciosŭ*, de acésta trădare de patriă!

Şi 'ntr'adevĕrŭ, în ochii acestorŭ politicĭ nefericiţĭ ai unei ţĕrĭ şi mai nefericite e păcatŭ, e trădare de patriă a şi cugeta la aceea, ca sĕ se liniştéscă 10 milióne de cetăţenĭ din 16 milióne, dându-li-se ceea ce pretinde raţiunea de statŭ şi dreptatea dumnedeéscă şi oménéscă. Şi aceste vederĭ le profeséză toţi Ungurii, începêndŭ dela Tisza-Apponyi şi pân' la celŭ mai din urmă cismarŭ, care ceteşce foi politice „patriotice".

Iţĭ stă mintea în locŭ şi te întrebĭ cu uimire: sĕ nu fiă óre între atâţĭ „falnicĭ bărbaţĭ de statŭ", fericitorĭ de ţéră, dătătorĭ de sfaturĭ şi învĕţăturĭ pentru alte ţĕrĭ şi popóre, unŭ singurŭ măcarŭ, care sĕ véḍă şi sémţéscă trebuinţa acestei sĕrmane ţĕrĭ, ca sĕ fiă mulţumită, avută cultă şi tare?

Trebue óre sĕ trecemŭ noi prin tóte nebuniile ciangăiescĭ şi kulturegyleteştĭ şi încă cine scie prin câte altele — ce ne vorŭ paralisá puterile atâtŭ de trebuincióse spre a ajunge pe alţii multŭ mai înaintaţĭ ca noi în cultură — ca sĕ căpĕtămŭ odată minte şi sĕ ne apucămŭ odată cu puterĭ unite a clădi casa părintéscă, care ni se urnesce aḍĭ mâne pe capŭ?

Se vede că compatrioţii noştri trebue sĕ trécă încă o mare întrégă de ilusiunĭ, de esperimente şi de nebunii patriotice până ce vorŭ ajunge a cunósce adevĕratele interese ale ţĕrii, basele solide pe carĭ trebue sĕ stea statulŭ nostru poliglotŭ, căcĭ bărbaţĭ carĭ se védă şi sĕ sêmţéscă, ce-i lipsesce în realitate acestui statŭ, aḍĭ între politicii ungurĭ nu suntŭ.

Şi nicĭ că vorŭ fi în aprópele viitorŭ. De aceea, ca noi, Nemaghiarii, sĕ nu putemŭ rĕsbi cu ideile nóstre s'au îngrijitŭ prea bine politicii ungurĭ atâtŭ prin legĭ şi ordonanţe câtŭ şi prin ḍilnice calumnii şi suspiţionărĭ; ér naţiunea maghiară, care de multŭ şi-a perdutŭ pămêntulŭ de sub picióre sburândŭ după „ideale," nu póte sĕ producă unŭ astfelŭ de bărbatŭ.

Ce se póte aştepta dela acei ómenĭ, carĭ erĭ alaltăerĭ condamnau în terminii cei mai aspri „centralisarea" lui Schmerling şi aḍĭ află de lucrulŭ celŭ mai dreptŭ a fi ştersŭ chiar şi numele „Transilvania" din vocabulariulŭ lorŭ politicŭ şi stau în luptă continuă cu Croaţiĭ pentru a-i ferici şi pe acestia ca pe transilvănenĭ; carĭ ţipau ca din gura şerpelui erĭ alaltăerĭ din causă că li s'a întrodusŭ limba germană în gimnasii şi aḍi — facŭ ce condamnă orĭ-ce paedagogia raţională — silescŭ pe copii de 6 ani a învéţa o limbă lor străină; carĭ batjocuriau pe Nemţĭ décă nu sciau bine vre-unŭ nume unguresců, şi aḍĭ dau în modŭ arbitrarŭ ex oficio nume maghiare ómenilorŭ aşa încât nicĭ maica lorŭ nu-i mai cunósce; carĭ mai daunăḍĭ strigau „asuprire" pentru întrebuinţarea limbei germane în oficie şi aḍi te însultă pe stradă, décă vorbescĭ românesce; carĭ se plângéu de germanisare şi aḍĭ facŭ reuniunĭ de maghiarisare; carĭ declarau de cea mai mare nedreptate, că Nemţii nu se îngrijescŭ de cultura poporului şi aḍĭ 'ţi dicŭ: „uită românesce şi învĕţă unguresce, dacă vréi sĕ aibĭ parte de carte" carĭ denunţau Europei, că Némţulŭ pune dirigătorĭ de aceia, carĭ nu se potŭ înţelege cu poporulŭ şi aḍĭ află a fi „raţiune de statŭ" a pune deregătorĭ la administraţia şi justiţiă, carĭ pertractéză cu ajutorulŭ haiducilorŭ carĭ le facŭ servicii de translatorĭ.

Dela unii ca aceştia nu poţi aştepta o *politică sănătósă de statŭ*, ci numai *svârcolire de rassă.*

N'ai crede până unde merge orbia politicilorŭ ungurĭ! Acum, cu visitarea esposiţiunii din Pesta de Polonĭ, foile unguresci suntŭ pline de meditaţiunĭ asupra causelorŭ nimicirei Poloniei. Causa principală a fostŭ după foile unguresci şi *după adevĕrŭ*, apăsarea şi nedreptăţirea ţĕranului prin oligarchia neînfrênată, care apoi în timpŭ de nevoi a fostŭ părăsită de poporŭ ce spera mai multŭ bine dela străinŭ decâtŭ dela ea. Cu vii colorĭ suntŭ zugrăvite desfrâulŭ, uşurinţa, egoismulŭ şi trădarea oligarchiei, suferinţele şi amăriciunea ţĕranului apĕsatŭ, nisuinţa unorŭ mai bunĭ şi mai *departe vĕdĕtorĭ* (Kosciusco etc.) de a da poporului dreptur̆i şi alŭ trage astfelŭ în sfera intereselorŭ patriei, nerĕuşirea şi întârḍierea acestorŭ reforme şi catastrofa finală ca urmare naturală a altorŭ păcate.

Cugetaţĭ óre că acestorŭ politicĭ genialĭ le vine în minte a trage o paralelă între atuncĭ şi acum între acolo şi aicĭ? Nicĭ pomană. Ungurii nostri suntŭ dedaţĭ a nu vedé de pomĭ pădurea, cugetă că pe celŭ apĕsatŭ şi nedreptăţitŭ îlŭ dóre mai puţinŭ apĕsarea şi nedreptăţirea décă ea vine dela o rassă şi nu dela oligarchiă şi décă dênsulŭ se nedreptăţesce şi se asupresce *„sub titula"* naţionalitate şi nu iobagiu.

Dér în cele din urmă Polonii au fostŭ proştĭ îi învinovăţimŭ, îi deplângem, îi ameninţămŭ, le strigămŭ „eljen" şi apoi sănătate bună. Potŭ merge acasă. Inainte de „finis Poloniae," sĕ fi pututŭ învĕţa Polonii dela noi cum se face unŭ Eldorado alŭ libertăţii, dreptăţii, egalităţii şi frăţietăţii tuturorŭ popórelorŭ statului. Aicĭ ne iubimŭ cu toţii, de stămŭ sĕ ne mâncămŭ, şi sĕ veḍĭ cum şi lucrămŭ toţĭ pentru binele comunŭ care constă din aceea, că celŭ mai tare şi care e mai aprópe de focŭ, trage totŭ jarulŭ la óla sa, ér ceilalţĭ aşteptă până se ferbe mămăliga în óla lui, ca sĕ aibă şi ei focŭ pentru ólele lorŭ. *„Ochĭ au şi nu vĕdŭ, urechĭ au şi nu audŭ,"* **acésta e politica unguréscă.**

ROMANII ŞI MAGHIARII.

Sub titlu „Irredenta română", ḍiarulŭ vienezŭ „Morgen-Post" dela 11 Septemvre n. conţine următorulŭ articulŭ de fondŭ:

De câtva timpŭ se vorbesce fórte multŭ în foile unguresci despre o irredentă română, care ca şi irredenta italiană ar urmări planurĭ de înaltă trădare în contra integrităţii monarchiei nóstre. Se vorbesce de proclamaţiunĭ revoluţionare, ce s'au împrăştiatŭ în Caransebeşŭ şi în alte părţĭ române ale ţĕrii şi despre care se ḍice aflatŭ, că au fostŭ strecurate ca contrabandă din Ploescĭ în Austria. Nu vremŭ sĕ cernemŭ aceste fapte şi nicĭ sĕ le înfăţişămŭ ca esagerate. Se póte că astfelŭ de proclamaţiunĭ, cum raporteză foile unguresci, s'au găsitŭ în adevĕrŭ. *Dară pentru aceea nu este ertatŭ sĕ ne îndoimŭ de credinţa şi patriotismulŭ concetăţenilorŭ nostri românĭ, şi comitŭ înalta trădare cea mai demnă de disprețŭ aceia, carĭ pe unŭ poporŭ, ce şi-a stropitŭ sângele sĕu în sute de lupte pentru gloria şi mărirea Austriei, îlŭ înfăţişéză ca pe o cétă de înalţi-trădătorĭ.*

Românii din Ungaria şi Ardélŭ nu suntŭ mulţămiţĭ cu posiţiunea ce li s'a asemnatŭ din partea Maghiarilorŭ în cadrulŭ regatului ungarŭ. Ei se consideră vătĕmaţĭ în drepturile politice şi naţionale. *Credemŭ că ar fi timpulŭ a cugeta la unŭ modus cum s'ar puté ajuta dreptelorŭ reclamărĭ ale Romanilorŭ.* A fostŭ şi dincóce de Leitha unŭ timpŭ, în care Cehii totdéuna erau loviţĭ în capŭ numai cu imputarea de înaltă trădare şi la tóte plângerile lorŭ asupra scurtării lorŭ naţionale se rĕspundea, că suntŭ socotiţĭ de peregrinĭ la Moscva şi de panslaviştĭ séu rusofilĭ. Dar cu aceea nu s'a resolvatŭ cestiunea cehă. Numai după ce li s'a datŭ Cehilorŭ deplina egală îndreptăţire şi au fostŭ puşĭ într'o liniă cu Germanii, devenĭ din poporulŭ cehŭ oposiţionalŭ şi totdéuna îndĕrjitŭ unŭ factorŭ credinciosŭ statului şi guvernului, care se dovedesce ca celŭ mai tare sprijinŭ alŭ guvernului. *Nu se póte aplica şi în Ungaria acelaşĭ receptŭ faţă cu Românii? Sĕ se dea poporului românŭ ceea ce e bunulŭ sĕu dreptŭ,* şi de sigurŭ nu va fi nicĭ celŭ mai micŭ motivŭ d'a vorbi despre o irredentă română.

Românii austriacĭ într'o lungă istoriă de sute de anĭ *au doveditŭ, că stau în neclintită credinţă către tronŭ şe imperiu şi că în ora pericululuĭ în orice timpŭ au fostŭ gata a-şĭ jărtfi avere şi sânge pe altarulŭ patriei. Regimentelorŭ nóstre românescĭ nicĭ odată nu le-au lipsitŭ vitejia şi bună-voinţa d'a se jărtfi, şi dacă acusatorii maghiarĭ, carĭ voescŭ a înegri poporulŭ românŭ cu calumniele lorŭ, au trebuinţă de unŭ testimoniu, atuncĭ îĭ îndrumămŭ la împĕratulŭ ca supremulŭ comandantŭ de rĕsboiu şi la celŭ dintêiu demnitarŭ alŭ armatei nóstre, la mareşalulŭ de câmpŭ archiducele Albrecht, carĭ de repeţite orĭ au datŭ celŭ mai strălucitŭ testimoniu virtuţilorŭ militare ale Românilorŭ austriacĭ.*

Şi chiarŭ şi regatulŭ românŭ, care totdéuna ne-a fostŭ unŭ credinciosŭ vecinŭ, merită încrederea nóstră şi simpatiele nóstre sincere, şi nicĭ odată nu ne a datŭ pricină de o dréptă neîncredere. Regatulŭ românŭ este aliatulŭ nostru naturalŭ şi când într'o ḍi ar venì din nou la ordinea ḍilei cestiunea orientală, se va arĕta că între noi şi regatulŭ României esistă interese identice

care pretindŭ o apĕrare comună. Elementulŭ românŭ atâtŭ în Austria, câtŭ şi în afară de graniţele Austriei, este în puterea naturei şi posiţiunei sale unŭ elementŭ amicalŭ Austriei şi de aceea ca atare trebue tractatŭ. Dacă i se refusă dreptulŭ sĕu, este lucru naturalŭ, că prin acésta se provócă resistenţa sa. In momentulŭ când nu i se va mai opri ce de dreptŭ i se cuvine, nimenea nu va mai avé sĕ se plângă de oposiţiunea sa Românii din Ungaria şi Ardélŭ se plângŭ de decenii, că suntŭ despreţuiţĭ şi apăsaţĭ, şi că suntŭ ameninţaţĭ în esistenţa lorŭ naţională. Stă în mâna Ungurilorŭ d'a pune capĕtŭ acestorŭ plângerĭ. Chiarŭ şi vermele se svĕrcolesçe când e călcatŭ şi nicĭ unŭ poporŭ nu suportă cu indiferenţă sĕ i se oprescă dreptulŭ sĕu ţionalŭ.

Sub titlulŭ „Din Transilvania," publică „Leipziger Tageblatt" dela 9 Septemvre următorulŭ articulŭ de fondŭ:

Se scie, că presiunea produce contrapresiune. De această lege naturală vorŭ trebui sĕ ţină contŭ şi *Maghiarii, cari exercită de multŭ timpŭ cea mai neauḑită presiune asupra naţionalităţilorŭ străine din Ungaria, ce suntŭ în preponderanţă, asupra Germanilorŭ, Slavilorŭ şi Românilorŭ*, spre a-'i face cu puterea Maghiarĭ.

Intre aceste mijlóce teroristice se numĕră şi „reuniunile de cultură« maghiare întemeiate de curêndŭ. Cu deosebire »reuniunea de cultură« întemeiată în oraşulŭ Cluşiu din Transilvania a provocatŭ o mare iritaţiune între Saşii şi Românii din Transilvania, pentru că reuniunea a declaratŭ îndată după constituirea ei, că intenţionéză înainte de tóte maghiarisarea Transilvaniei »pe cale pacînică." Saşii şi Românii din Transilvania sciu fórte bine, ce înţelegŭ Maghiarii sub cuvêntulŭ „pacînicŭ," şi de aceea caută sĕ scape cu orice preţŭ de astfelŭ de »pace.« Intr'o şedinţă a reuniunii de cultură din Cluşiu s'a ḑisŭ între altele, că Maghiarii trebue sĕ-'şi recucerească pe Maghiarii românisaţĭ, ba s'a afirmatŭ chiar, că mai jumĕtate din Românii transilvĕnenĭ, cu deosebire în comitatulŭ Huniádórei, suntŭ Maghiarĭ românisaţĭ. Românii nu au rĕmasŭ datorĭ cu rĕspunsulŭ. Nu numai în foile românescĭ din Transilvania şi Ungaria de Sudŭ suntŭ condamnate cu cea mai mare asprime tendenţele de maghiarisare ale reuniunilorŭ de cultură, ci şi în organele ultranaţionale din regatulŭ României 'şi-au aflatŭ iritaţiunea şi cearta ecoulŭ lorŭ şi au aprinsŭ în flacărĭ vii ura contra maghiarismului. Intre astfelŭ de împrejurărĭ nu trebue sĕ ne mirămŭ, dacă în Transilvania învecinată cu România a eşitŭ la iveală deodată o proclamaţiune a »Irredentei române," care provócă pe Românĭ la revoluţiune şi la stîrpirea Maghiarilorŭ.

O astfelŭ de proclamaţiune s'a găsitŭ lipită acum câteva ḑile pe păreţii localului reuniunii de cultură din Cluşiu, pe casa prefectului şi pe la multe colţurĭ de strade. In acelaşĭ timpŭ s'a rĕspânditŭ aceiaşĭ proclamaţiune ş. în Sibiiu, Braşovŭ şi în tóte părţile locuite de Românĭ Subscrierea acestei proclamaţiunĭ este în traducere verbală: »Comitetulŭ de acţiune alŭ irredentei române." Bucurescĭ, 18 (31) Augustŭ 1885.

Introducerea acestei proclamaţiunĭ începe cu o enumerare chronologică a tuturorŭ violenţelorŭ, carĭ le-a comisŭ maghiarismulŭ şi cu deosebire guvernulŭ unguresc-actualŭ asupra naţiunii române. La fine se provoacă la reuniunile maghiare de cultură întemeiate de curêndŭ în Transilvania şi Ungaria. Aceste reuniunĭ, se ḑice în proclamaţiune, suntŭ o declarare pe faţă de rĕsboiu contra Românilorŭ, carĭ trebue sĕ rĕspundă cu o revoluţiune generală. In acestŭ tonŭ se continuă mai departe.

Mai în acelaşŭ timpŭ a apărutŭ şi în Sibiiu o broşură românească, care pórtă titlulŭ: »Unŭ cuvêntŭ" de Meneniu Agrippa. Şi acéstă broşură scrie aspru contra Maghiarilorŭ, evită însĕ a provoca la acţiunĭ brutale. Se ḑice numai că lăcomia de domniré »a Maghiarilorŭ seŭ duşĭ de Jidovĭ e nesuportabilă.« Rasa maghiară de totŭ neproductivă, — nu se ḑice ceva nedreptŭ, — ar fi muritŭ de multŭ, dacă nu s'ar afla în continuu Germanĭ, Slavĭ şi Românĭ trădătorĭ şi renegaţĭ, carĭ jură pe maghiarismŭ pentru avantagie materiale, ba cu trădarea naţionalităţii lorŭ mergŭ aşa de departe, că adóptă nume maghiare de familiă. Intre „celebrităţile« unguresci, se ḑice, că nu se află mai nicĭ unŭ singurŭ Maghiarŭ neaoşŭ, dér Germanii, Jidovii, Slavii şi Românii suntŭ cu grămada. Chiar şi »renumitulŭ« politicŭ maghiarŭ *Deák*, cum s'a doveditŭ, a fostŭ unŭ Românŭ renegatŭ.

Luândŭ acum tóte aceste ameninţărĭ şi acuse în considerare, atuncĭ trebue în totŭ casulŭ sĕ mărturisimŭ, că întréga politică internă a Ungariei se mişcă pe căi fórte periculóse. Tendinţele violente de maghiarisare au trebuitŭ, lucru naturalŭ, sĕ producă o reacţiune puternică care, precum vedemŭ, din ḑi în ḑi devine şi mai puternică.

Maiestatea Sa monachulŭ în Slavonia.

Se scie că Maiestatea Sa asistă în ḑilele acestea la manevrele dela Pozsega. La 12 Septemvre n. a şi sositŭ în acestŭ oraşŭ fiindŭ primitŭ la pórta de triumfŭ în modŭ strălucitŭ. Intre strigăte de »Zsivio«, între carĭ se auḑiau pe icĭ colea şi câte unŭ »Éljen«, monarchulŭ fu întêmpinatŭ de demnitarĭ, de archiducele Iosifŭ, de Banulŭ Khuen-Hedervary, de archepiscopulŭ Mihalovics, de patriarchulŭ Angyelics şi episcopulŭ Dulanssky, de episcopulŭ Hranilovics, de ministrulŭ Bedekovich, de ministrulŭ de honvéḑĭ br. Fejérváry, de episcopulŭ Strossmeyer, şi de mulţĭ inalţĭ militarĭ şi civilĭ. Ministrulŭ Tisza încă n'a lipsitŭ.

După améḑĭ, Maiestatea Sa a primitŭ deputaţiunea din Bosnia şi Erţegovina, condusă de guvernatorulŭ şi generalulŭ Appel şi de demnitarii diferitelorŭ naţionalităţĭ şi confesiunĭ. Deputaţiunea consta din 467 persóne, între care 245 mohamedanĭ, ér ceialalţĭ ortodoxĭ mosaicĭ, protestanţĭ, şi catolicĭ. Deputaţiunea a mulţămitŭ pentru buna îngrijire a M. Sale de provinciile ocupate şi l'a rugatŭ sĕ le visiteze. Maiestatea Sa a rĕspunsŭ deputaţiunii, că voinţa sa este ca fiecare confsiune sĕ 'şĭ pótă exercita liberŭ credinţa ei şi se nu fiă împedecate din nicĭ o parte în drepturile lorŭ. A promisŭ că câtŭ mai curêndŭ va visita provinciile. Cuvintele M. Sale au fostŭ primite cu stigărĭ de nenumĕrate „Zsivio". Séră a fostŭ iluminaţiă şi unŭ conductŭ de 400 facle.

Polonii între „Ungurii" din Turocz.

„Narodnie Noviny" ce apare în Turocz-Szent-Marton scrie în Nr. 105 următórele:

Viceşpanulŭ comitatului Turocz, Ludwig Lechoczky, a pusŭ de s'a împodobitŭ sĕrbătoresce gara Rutka, în onórea Polonilorŭ ce veneau din Crecovia, şi cu nerăbdare putŭ aştepta sosirea óspeţilorŭ. Trenulŭ din Cracovia întră în gară aducêndŭ cu sine 120 de óspeţĭ polonĭ. Viceşpanulŭ Lehoczky păşi înainte şi ţinŭ o lungă vorbire ungurésca salutându-i. La începutŭ Polonii ascultau liniscițĭ şi în urmă strigară: »Nu înţelegemŭ nicĭ o vorbă.« Dar potŭ fi linişţiţĭ, că din metafisica vorbire n'au înţelesŭ nimicŭ nicĭ aceia, carĭ cunoscŭ deplinŭ limba ungurésca. La vorbirea de salutare rĕspunse primarulŭ din Cracovia, Szlachtovsski, în limba polonă, ceea ce — neesceptionândŭ nicĭ pe Ungurii din comitatulŭ Turocz — toţĭ au înţelesŭ. Óspeţii intrară în sală şi conversaţiunea ar fi pututŭ începe acum, dar în ce limbă? Polonii nu voiau sĕ vorbéscă *nemţesce*, Ungurii nu voiau *slovăcesce;* amêndouĕ partidele se mulţumiră deci la începutŭ cu strigăte de »Eljen.« Comedia se termină repede şi în curêndŭ rĕsună sala de strigăte slave.

»Noi suntemŭ Slovacĭ!« strigă cineva şi de aci încolo nu se mai auḑi nicĭ o vorbă ungurésca. Icĭ şi colo se auḑia unŭ »*Niech zsiju Slovani.*« »Trăiască Slavii, susŭ toţĭ Slavii.« Cine scie cum s'a întêmplatŭ, dar aceste strigăte se înmulţéu ne'ntreruptŭ. Polonii se insufleţiră atâtŭ de multŭ, încâtŭ începură a rĕspunde la strigăte şi unii — dar ca Slovacĭ şi nu ca Ungurĭ — se îmbrăţişară. Arangiatorii poruncíră ţiganilorŭ sĕ cânte imnulŭ polonŭ »*Jeszcze Polska nie zginela*« şi aceştia cântară cântulŭ slovacŭ „*Hej Slováci.*" Acum se născu mare mişcare şi strigăte de »Slava« se auḑiră. Din acestŭ momentŭ salutarea avù cu totulŭ altŭ coloritŭ. Când trenulŭ polonŭ părăsi staţiunea, Polonii din ferestrele vagónelorŭ strigau: „*Niech zsiju Slovace*". „Trăiască Slovacii.«

DIN BUCURESCĬ.

Cetimŭ în „Naţiunea" de Duminecă:

»Poliţia nóstră n'a voitŭ sĕ rĕmână mai pre josŭ decâtŭ cea ungurésca. Vĕḑêndŭ că Ungurii facŭ pe capete perchisitiunĭ domiciliare pentru de a descoperi pe cei ce arŭ fi în legăturĭ cu autorii proclamaţiunei irredentiste ce s'a distribuitŭ în România ca şi în ţĕrile române de sub coróna ungurésca. poliţia din Bucurescĭ — de sigurŭ nu din propria-i inspiraţiune — se porni şi ea pe perchisiţiunĭ.

Erĭ de diminéţă, când d'abia se făcuse ḑiuă, d. inspectorŭ poliţienescŭ Iepureanu, însoţitŭ de d. comisarŭ Vuculescu şi de alţĭ agenţĭ poliţienescĭ se duse la domiciliulŭ d-lui G. Secăşanu, directorŭ alŭ ḑiarului „Unitatea Naţională« pe care, în numele legei, ilŭ soma sĕ le arete tóte hârtiile, scrisorile, cărţile etc. ce are. „Din nenorocire însĕ, cu tóte cercetările minuţióse ce făcură, nu găsiră la confratele nostru decâtŭ o carte, şi aceeaşĭ nemţéscă. Nemulţămită, ceata poliţienéscă, însoţită şi de d. Secăşanu, merse în strada Rosetti, la d. G. Ocăşanu, colaboratorŭ alŭ „Unităţei Naţionale.« D. Ocăşanu dormia când poliţia intră la dênsulŭ. — Erau 7 óre. — Sculatŭ din somnŭ, d-sa pune la disposiţie d-lorŭ perchisitorĭ tóte hârtiile ce avea. Din nenorocire însĕ, nicĭ aci nu găsescŭ nimicŭ — afară de o proclamaţiune — de şi nicĭ haine, nicĭ ghete, nicĭ rufăria, nicĭ perne, nicĭ saltele, nicĭ cărţĭ, nicĭ unŭ colţişorŭ de casă, în fine, nu rĕmase necercetatŭ. Dresară şi aci procesŭ-verbalŭ, şi porniră ḑisperaţĭ că se întorcŭ fără nicĭ o ispravă.

Pe când d-nii Iepureanu şi Vuculescu călcau casele d-lorŭ Secăşanu şi Ocăşanŭ unŭ altŭ comisarŭ. d. Varlamŭ, însoţitŭ de d. căpitanŭ Stănciulescu, comandantulŭ vardiştilorŭ şi alţĭ agenţĭ poliţienescĭ, erau porniţĭ sĕ facă lovitura cea mare, sĕ atace casa d-lui Ioanŭ Droc-Banciulescu, secretarulŭ societăţii „Carpaţii.« Aci credea poliţia că va pune mâna pe tótă corespondenţa dintre irredentiştĭ. Ajunşĭ la 8 óre diminéţa, numiţii agenţĭ somară pe d. Droc-Banciulescu sĕ le presinte tóte actele societăţii, precum şi orĭce alte hârtii ar avea. Li se presintă registrulŭ de membrii; când vĕḑură aci câteva nume, agenţii înlemniră; voiră sĕ ia cu dênşii acelŭ registru, d. Droc înse refusă a li-lŭ da. Procedândŭ mai departe la perchisiţiune, deteră peste câteva numere din »L'Indépendance roumaine," le luară; găsiră unŭ numĕrŭ din »Lupta« cu unŭ articolŭ privitorŭ la Românii de peste Carpaţĭ, ilŭ luară şi pe acesta; le mai căḑŭ sub mână o scrisóre a secţiunei din Brăila a societăţei »Carpaţii« privitóre la afacerĭ curente, o luară; găsiră în fine, şi o proclamaţiune irredentistă, şi o strînseră şi pe acésta cu multă îngrijire. Incolo, nimicŭ şi iar nimicŭ

Iacă totŭ resultatulŭ cercetărilorŭ făcute erĭ dimminéţă de poliţiă. Nu scimŭ dacă d-nii perchisiţionarĭ or fi avutŭ séu nu autorisaţiunea procurorului, pentru că nicĭ unulŭ din cei trei alŭ cărorŭ domiciliu a fostŭ călcatŭ nu au avutŭ curiositatea a întreba.

După câte aflămŭ, poliţia a mai pusŭ ochii pe câţĭva irredentiştĭ, pe carĭ vrea sĕ-i calce. Aşteptămŭ.

SCIRILE ḐILEI.

Aflămŭ, că la comitatulŭ de aici ar fi sositŭ o ordonanţă ministerială, ca sĕ se dea ordinŭ directorului şcólelorŭ române din Braşovŭ, ca portretulŭ regelui Carolŭ, ca alŭ unui suveranŭ strĕinŭ, sĕ se depărteze din sala liceului; în acelaşŭ timpŭ sĕ interḑică studenţilorŭ d'a mai purta chipiurĭ cu tricolorulŭ roşu-galbenŭ-vênĕtŭ, nefiindŭ colorile statului ungurescŭ. Scirea acésta o dă şi »Românulŭ," cu deosebirea că ordonanţa ar fi din partea ministrului »evreu« de culte şi instrucţiune către mitropolitulŭ din Sibiiu. Aşteptămŭ amĕrunte în acéstă privinţă.

—0—

Preoţii din Limba şi din Ciugudŭ au fostŭ citaţĭ la tribunalulŭ din Alba-Iulia în afacerea proclamaţiunei.

—0—

Sâmbăta trecută s'au întrunitŭ delegaţiunile şcólelorŭ române de aicĭ. Eforia a raportatŭ despre resultatulŭ concursului la catedrele vacante dela liceu şi şcóla primară. Nefiindŭ nicĭ unŭ concurentŭ specialŭ pentru literatura clasică, s'a recomandatŭ la acéstă catedră d. profesorŭ Făgărăşanu cu titlu provisoriu, ţinêndu-se sémă de zelulŭ ce desfăşură d. Făgărăşénu, care promite a devenì unŭ profesorŭ eminentŭ. Celelalte catedre se vorŭ suplini ca şi pănă acum, fiindŭ numitŭ între aceştia ca nou profesorŭ d. Silvestru Moldovanŭ. La şcóla primară s'a numitŭ institutorŭ d. Dariu din Sĕcele. Pentru musica vocală s'a numitŭ d. Tănăsescu, absolventŭ alŭ conservatorului din Bucurescĭ. Profesóră de lucru, nefiindŭ concurente, a rĕmasŭ totŭ d-na Russu. Ce privesce banii de cvartirŭ s'au stabilitŭ două classe: 170 fl. pentru profesorii cei mai vechĭ dela gimnasiu, şcóla comercială şi reală, 130 fl. pentru cei mai tinerĭ; la şcóla primară: 100 fl. pentru institutorii cei mai vechĭ şi 80 fl. pentru cei mai noui.

—0—

Ni se scrie din jurulŭ Gurghiului: »Vreme frumósă, sănĕtate deplină atâtŭ între ómenĭ câtŭ şi între vite, póme în abundenţă. Ómenii ajungêndŭ la mămăligă nouă, începŭ a face şi căsătorii cu ospeţe.«

—0—

Totŭ de acolo ni se scrie, că la balulŭ din Reghinulŭ săsescŭ ţinutŭ în 22 Augustŭ n. în folosulŭ »Kultur-egyletului« din Cluşiu, dupa-ce Ungurii adevĕraţĭ s'au temutŭ de ruşine — precum o şi păţiau — au aflatŭ cu cale a pune ca conducĕtorĭ şi totodată ca patronĭ ai balului pre Hügel Leopold — unŭ neamţŭ care mai nainte scie Dumneḑeŭ ce a fostŭ, destulŭ că aḑĭ este proprietarulŭ unei morĭ de făină — ca preşedinte; prohaczka Albert, alŭ cărui tată a fostŭ »bohemŭ« éră mumă-sa română din Beca română — acum vice-căpitanŭ la magistratulŭ Reghinului săsescŭ, — ca vice-preşedinte, şi Urmanczy Kristof din Topliţa, arménŭ, casierŭ. Acestia fiind-că balulŭ a fostŭ cercetatŭ numai de cismarĭ şi croitorĭ, nu au pututŭ încassa şi arăta ceva profitŭ pentru »Kultur-egylet« şi aşa, ca sĕ nu rĕmână de ruşine înainta lumii, după cum se vorbesce din punga lorŭ proprie — şi a altora cari s'au îndurat a face pomană, au trimisŭ »Kultur-egyletului« 157 fl. v. a. ca banĭ încassaţĭ cu ocasiunea »balului« atc.

—0—

Din Cluşiu se scrie, că în preséra sĕrbătorilorŭ evreescĭ, sinagoga de acolo a fostŭ bătută cu petri pe timpulŭ când credincioşii evrei tocmai îşĭ făcéu rugăciunile îndatinate de séră.

—0—

„Ellenzék“ de Sâmbătă, publicândŭ rectificarea fraţilorŭ Hirsch din Deva, că ei n'au fost arestaţĭ din causa proclamaţieĭ irredentiste, ci numai ascultaţĭ de tribunalŭ, precum şi asigurarea acestora că suntŭ cei »mai bunĭ patrioţĭ«, dice: »să 'nveţe Românii dela jidovĭ.“ Mulţămimŭ de sfatŭ, dar până acum încă nimenea nu şi-a luatŭ pe jidovĭ ca modelŭ de patrioţĭ afară de cei dela „Ellenzék“. Dacă ar avé statulŭ ungarŭ totŭ patrioţĭ ca jidovii, atuncĭ, deu, nu l'ar puté invidia nimenea. Câtŭ pentru patriotismulŭ Românilorŭ, trasŭ la îndoală, cetéscă cei dela »Ellenzék« articululŭ din „Morgen-Post“ ce 'lŭ reproducemŭ în numĕrulŭ de adĭ, după care articulŭ nu patronii fraţilor Hirsch din Deva, ci Maiestatea Sa şi archiducele Albrecht suntŭ singurĭ competenţĭ a aprecia patriotismulŭ Românilorŭ.

—0—

In acelaşĭ numĕrŭ din »Ellenzék« găsimŭ următórea batjocoritóre notiţă asupra preoţimei: »*Bunele paserĭ*“. (A jo madarok) Cu trenulŭ de persóne de erĭ s'au adusŭ la Teuşiu 14 popĭ românĭ suspiţionaţĭ, spre a-i trimişĭ la tribunalulŭ din Tĕrgu-Mureşului. Precum audimŭ, prim-procurorulŭ Sebestyen Mihaly 'desvóltă cea mai mare energiă în urmărirea criminalilorŭ cu proclamaţia română. Gendarmeria r. ung. precum şi tóte autorităţile ţinŭ de a lorŭ datoriă d'a urmări energicŭ pe cei ce turbură pacea ţĕrii.«

—0—

Aflămŭ, că comitetulŭ »Kultur-egylet«-ului din Bucurescĭ se compune din: Vandory Lajos, unŭ birjarŭ şi unŭ cismarŭ. Şi apoi mai dică cineva că »cultura« maghiară nu are temelii tarĭ.

—0—

Ni se comunică, că preoţimea gr. cat. din Valea Agrigiului apartinĕtóre tractului Dergei, precumŭ şi alţĭ preoţĭ din învecinata diecesă a Gherlei, vĕdêndŭ că Escelenţa Sa Metropolitulŭ din Blaşiu a înfiinţatŭ unŭ nou seminarŭ pentru junimea română gr. cat. studiósă în Blaşiu, ca să dea dovadă, că şcie aprecia ce este bunŭ, frumosŭ şi nobilŭ, în semnŭ de recunoscinţă şi mulţămită celebrară în asistenţa poporului în biserica din Borza la 21 Augustŭ o liturgiă pentru îndelunga sănĕtate a acestui generosŭ Archereu, care terminată fiind cu o vorbire ocasională rostită de preotulŭ Lad. B. Popŭ cu testulŭ »Păstorulŭ bunŭ îşĭ pune sufletulŭ pentru oile séle,« după ce poporulŭ cu lacrĕmĭ în ochĭ părăsi sacrulŭ locŭ, preoţimea urmă invitaţiunei preotului localŭ de a lua parte la unŭ dejunŭ comunŭ la mésa sa.

—0—

Diarele din România aducŭ scirea, că ministrulŭ de finanţe *G. Leca* a încetatŭ din viaţă.

—0—

Rĕsboiulŭ scrie: »D-nii sub-locotenenţĭ Sococŭ şi Savopolu terminândŭ cu multŭ succesŭ cursurile şcólei înalte de cavaleriă din Viena, s'au întorsŭ asérĕ în Bucurescĭ. Felicitămŭ pe aceştĭ d-nĭ oficerĭ, cari prin conduita lorŭ şi prin silinţa ce şi-au datŭ, au făcutŭ onóre ţĕrei, care i-a trimisŭ sĕ înveţe acéstă artă.«

—0—

»L'Indépendance roumaine« spune, că unŭ puternicŭ transportŭ de tunurĭ Krupp au sositŭ în Bucurescĭ pentru armata română.

De pe lângă Oltŭ în 1-a Septemvre 1885.

Onorate Domnule Redactor! In lipsa altor evenimente mai însĕmnate centrulŭ administraţiei nóstre din Făgăraşŭ îngrijesce pentru câte o mică surprindere, prin care mai deşteptă când şi când spiritele amorţite ale Românilorŭ Oltenĭ, cari până acuma mai au celŭ puţinŭ dreptulŭ a-şĭ ridica cuvêntulŭ la masa verde în adunările comitatului.

Acuşĭ audĭ de anularea din partea viceşpanului a cutării licitaţiunĭ publice, în carea i-a succes unui Romanŭ séu în genere unui nejidanŭ a câştiga după tóte formele legale arenda bĕuturilorŭ spirituóse în vre-o comună mai de frunte vis-à-vis de cutare jidanŭ. Nu preste multŭ afli de suspendarea din oficiu a cutărui notarŭ de cercŭ, sĕ 'lŭ numimŭ de astădată George Comaniciu din Veneţia inferióră, sub câte unŭ pretextŭ, care în cele din urmă, după câte o investigaţiune sécă, séu mai bine disŭ secantă, ce durézā cu lunile, décă nu chiar cu anii întregĭ — dovedindu-se de prea slabŭ de-a se puté folosi ca motivŭ de destituire, séu de neaptitudine, — respectivulŭ e rehabilitatŭ, după-ce numai elŭ scie câte alergăturĭ, şi câte ..... il va fi costatŭ. Séu póte că acéstă neînsemnată pedépsă (!) sĕ'i fiă ca unŭ „memento«, pentrucă mai acum 3 anĭ a cutezatŭ a susţiné şi a pretinde într'o şedinţă a reuniunei notarilorŭ ca contrapropunere faţă de preşedintele românŭ — unŭ funcţionarŭ de frunte dela centru, — ca limba protocolară, şi limba agendelorŭ reuniunei sĕ fiă eslusivŭ cea română séu pentru-că în adunarea generală de astă primăvară a avutŭ órbă cutezanţă a protesta în scrisŭ *singurŭ*, între toţĭ notariĭ românĭ din comitatŭ, basatŭ pe legea contra ucasului marelui preşedinte alŭ oficiuluĭ orfanalŭ Nagy Sándor, ucasŭ, prin care poruncea, ca de acu înainte protocólele luate cu ocasiunea petractărilorŭ de rĕmasŭ sĕ se redigeze numai în limba statului. Orĭ în cele din urmă l'a făcutŭ sĕ simţă nemĕrginita putere a mai marilorŭ, pentru-că de! ca omŭ cu studii mai înalte decâtŭ multĭ superiorĭ de ai sĕi nu s'a arĕtatŭ destulŭ de slugarnicŭ.

Şi pentru ca lucrulŭ sĕ mérgă potenţatŭ, mai dilele acestea ne surprinse comitatulŭ cu-o noutate adevĕratŭ sensaţională, menită a întuneca celŭ puţin pentru noi *Oltenii* întrevederile potentaţiloru dela Kremsier. Nu glumescŭ: doi funcţionarĭ românĭ au fostŭ suspendaţĭ deodată: pretorulŭ cercului Şercăiei dl Laurean Negrea, dimpreună cu cancelistulŭ sĕu Ioan Silagi, ambii românĭ neaoşĭ fiĭ de grăniţerĭ.

Nu voiam sĕ credŭ acéstă scire, cu atâtŭ mai puţinŭ, căcĭ tótă lumea scia, că dl Negrea afară de aceea, că implinesce tóte condiţiunile de cualificaţiune, fiind juristŭ absolutŭ şi sciind bine limba statului, — nu numai că e bine vĕdutŭ la centru, dar încă se bucură de multă protecţiune. Dar nu preste multŭ mĕ convinseiu în persónă că scirea era adevĕrată, căcĭ avêndŭ o afacere pe la pretura Şercaii, vĕdui cu multŭ regretŭ funcţionândŭ ca pretorŭ pe negustorulŭ dl Adolf Klooss.

Tótă lumea se întrébă, că ce a putută greşi dl Negrea dimpreună cu cancelistulŭ sĕu? La trei sconţrărĭ s'a constatatŭ chiar prin dl comite supremŭ în persónă, că agendele cancelariale se pórtă cu tótă acurateţa. Apoi afară de acésta dl Negrea a fost şi unŭ funcţionarŭ politicŭ demnŭ de tótă încrederea. Au dóră acésta sĕ-i fiă rĕsplata pentru nepreţuitele servicii, ce le-a adusŭ comitatului şi guvernului în véra anului trecutŭ la alegerile de deputaţŭ, când tomai la momentulŭ celŭ mai criticŭ, apărŭ deodată ca unŭ Deus exmachina în frunte a preste 700 de alegĕtorĭ neaoşĭ românĭ, încâtŭ ai fi credutŭ că este un beliduce în fruntea legiunilorŭ sale.

Grave trebue să fiă motivele pentru suspendarea dlui Negrea şi a cancelistului sĕu. Multe vorbesce lumea, şi tocmai pentru-că vorbesce multe, din care nu poţĭ scóte adevĕratulŭ motivŭ, mĕ mărginescŭ şi eu de astădată numai la relatarea faptului.

Orĭ-şi-care arŭ fi motivele, una însĕ nu se póte contesta. Dovedimŭ prea puţinŭ interesŭ pentru amploaţii aleşĭ de noi, credemŭ că dacă odată i-amŭ alesŭ, ne-amŭ făcutŭ datoria; la susţinerea lorŭ mai departe nu cugetă nimenea.

De vomŭ urma totŭ astfelŭ, şi nu vomŭ scutura odată acestŭ fatalismŭ turcescŭ nu ne prindă mirare, décă într'o bună diminéţă ne vomŭ pomeni administaţĭ de negustorĭ falimentaţĭ, de presătorĭ de cai, etc. şi chiar şi acestia ne-Românĭ.

Videant consules!

Unŭ membru alŭ consiliului municipalŭ.

ALEGERE DE NOTARŬ IN BISTRA-CERTEGE.

Câmpenĭ, în 8 Septemvrie a. c.

Domnule Redactorŭ! In 7 a lunei curente a fostŭ alegerea de notarŭ în notariatulŭ Câmpenĭ, Bistra-Certege. La acestŭ postŭ au concuratŭ 2 Românĭ şi unŭ jidanŭ boemo-românŭ.

Inainte de alegere cu vr'o câteva dile se rĕspândise faima, că pretorele pre unulŭ dintre cei doi Românĭ, care avea trecere la alegĕtorĭ, şi anume pe Cristea din Sĕcuielŭ, nu-lŭ va candida, şi fiind că contracandidatulŭ jidanŭ boemo-românŭ Robert Stary adăpase în 6/9 a. c. pre alegĕtorii din Bistra cu vinŭ, şi fiind-că mai ademenise şi pre vr'o câţĭ-va din Câmpenĭ, se da cu socotéla, că acesta va rĕuşi de notarŭ negreşitŭ; altŭ cum nu cumpĕra elŭ 3 purcei pentru banchetulŭ ce plănuise a-lŭ da.

In diua alegerei pretorele Zudor Akos, de nascere din Vinţiulŭ de josŭ, de profesiune plutaşŭ de sare (presupunŭ de acolo, că documentele despre cualificaţiunea sa şi le-ar fi perdutŭ în Mureşŭ cu unŭ transportŭ de sare) pe competentulŭ Cristea nicĭ nu l'a candidatŭ, ér în favorulŭ lui Stary a comisŭ iregularităţĭ şi ilegalităţĭ, şi anume fără a fi cerutŭ cineva votisare după cum cere legea, a ordonatŭ votisare nominală, apoi a scosŭ pe toţĭ alegĕtorii afară şi numai unulŭ câte unulŭ i-a lăsatŭ la votŭ, abună sémă ca sĕ-i teroriseze, altŭ cum nu înţelegeamŭ ce sta haiduculŭ oficiului cu puşca la uşă şi ce căuta stragiameşterulŭ gendarmeriei între alegĕtorĭ.

Cu tóte aceste, mulţămită bunului simţŭ alŭ poporului, alegerea a reuşitŭ în favórea celuilaltŭ candidatŭ de românŭ şi s'a alesŭ cu maioritate absolută de 31 voturĭ Pamfiliu Podóbă din M. Zah, ér Stary a primitŭ 10 voturĭ, după cum am înţelesŭ mai numai dela nisce ómenĭ intimidaţĭ şi cu inima de iepure.

Se vorbea că pe partea lui Stary arŭ fi fostŭ angajaţĭ şi advocaţii din locŭ, la alegere însĕ au votatŭ pentru candidatulŭ de românŭ, şi aşa de astădată nu s'a adeveritŭ faima, deşi unulŭ dintre dênşii mai alesŭ dela alegerile de deputaţĭ se pare a merge mână în mână cu pretorele.

Cumcă de astădată a reuşitŭ candidatulŭ românŭ, după cum diseiu mai susŭ, avemŭ sĕ mulţămimŭ bunului simţŭ alŭ poporului alegĕtorŭ, dar mai pre susŭ de tóte bravului nortru subpretore *Iónŭ Vlassa*, care deşi la aparinţă lucra pentru Stary Robert, totuşĭ nu şi-a renegatŭ inima de românŭ, ci la timpulŭ sĕu a avisatŭ pe cei chemaţĭ despre modulŭ de procedere, şi cu sfatulŭ sĕu i-a înbărbătatŭ pe alegĕtorĭ a sta unulŭ pe lângă altulŭ şi vorŭ învinge. Aşa s'a şi întêmplatŭ. Priméscă mulţămita nóstră pe astă cale şi urmeze şi în viitorŭ şóptei boldului sĕu internŭ şi fiă sigurŭ că va fi tare.

Am scrisŭ acestea ca sĕ urmeze şi în alte părţĭ asemenea, şi cei slabĭ de ângerŭ sĕ se întărésă.

Celŭ cu pricia.

INSCIINŢARE.

Poporulŭ românŭ greco-catolicŭ din parochia Ilvamare, vicariatulŭ Rodnei, şi-a ridicatŭ o *biserică nouă* de pétră, corĕspundĕtóre timpului modernŭ.

Acestŭ monumentŭ gloriosŭ alŭ pietăţii poporului românŭ de aicĭ, — neputêndŭ participa Ilustritatea Sa d-lŭ Episcopŭ alŭ diecesei Gherlei, din causa morbului, — *se va binecuvênta în 20 Septemvre a. c. st. n.* prin reverendisimulŭ domnŭ Gr. Moisilŭ, vicarulŭ tractului acestuia.

Doritorii de a participa la acestŭ actŭ religiosŭ prin acésta se înscinţézā şi invită. Provisiunea óspeţilorŭ va fi gratuită.

Comitetulŭ bisericescŭ.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. alŭ »Gaz. Trans.«)

PESTA, 14 Septemvre. — Consiliarulŭ ministerialŭ Bodoky a muritŭ.

PESTA, 14 Septemvre. — Regele Milanŭ a plecatŭ la Gleichenberg.

HATZFELD, 14 Septemvre. — Apponyi ţinŭ erĭ într'o adunare numerosŭ visitată o vorbire, în care desfăşură programa oposiţiunei, provocândŭ naţionalităţile sĕ se alipéscă strînsŭ la poporulŭ maghiarŭ.

POZSEGA, 14 Septemvre. — Maiestatea Sa primi erĭ 28 de deputaţiunĭ. La vorbirea patriarchului Angyelics rĕspunse Maiestatea Sa esprimându-şĭ speranţa, că congresulŭ sêrbescŭ va desvolta o activitate folositóre şi binecuvêntată. Deputaţiunilorŭ comitatelorŭ şi cercurilorŭ din Croaţia-Slavonia le recomandă sĕ lucreze seriosŭ şi sĕ nisuiască numai la ceea ce se póte obţiné în cadrele legii. Maiestatea Sa mulţămi episcopului Mihalovics, punêndŭ la inimă clerului ca sĕ îngrijască conscienţiosŭ pentru concordia poporului. După primirea deputaţiunilorŭ oraşelor croateslavone, a reuniunei crucei roşie, audienţele s'au terminatŭ. Adĭ Maiestatea Sa trecŭ în revistă corpulŭ de vestŭ, după care începŭ manevra.

VASHINGTON, 14 Septemvre. — Ambasadorulŭ Americei de nordŭ Kelley, refusatŭ de oficiulŭ de esterne austro-ungarŭ, renunţă definitivŭ la acestŭ postŭ.

DIVERSE.

Animosităţĭ naţionale în armată. — Cu tóte că s'a desminţitŭ despre bătaia întêmplată între soldaţii din tabĕra din Pilsen în urma frecărilorŭ naţionale, totuşĭ o corespondenţă locală din Viena pretinde a fi informată din »sorginte sigură,« că ministrulŭ de resbelŭ contele Bylandt Rheidt a datŭ o circulară confidenţială în care reamintesce gradelorŭ inferióre, că soldaţii, că fii ai armatei comune, trebue sĕ evite orĭce certurĭ naţionale şi sĕ nu uite nicĭodată că ei stau în serviciulŭ M. S. Impĕratului şi Regelui, care tratéză pe tóte popórele cu aceeaşĭ iubire. Mai alesŭ corpului oficerescŭ îi recomandă ministrulŭ a da soldaţilorŭ cele mai bune exemple prin abţinerea sa de a se amesteca în certurile politice de orĭce natură. Ministrulŭ de rĕsboiu mai accentuéză că nu va întârdia a pedepsi cu tótă asprimea pe acele persóne, carĭ n'ar respecta acéstă admoniţiune şi termină circulara sa prin observaţiunea pe atâtŭ de însemnată, că limba oficială în armată a fostŭ totdéuna şi va fi cea germană, faptŭ pe care armata sĕ nu-lŭ scape din vedere,

* *
*

Necrologŭ. — *Georgiu Frigătorŭ,* absolventŭ alŭ scólei comerciale din Braşovŭ, după unŭ morbŭ plinŭ de suferinţe şĭ-a datŭ nobilulŭ sĕu sufletŭ în mânie Creatorului în diua de 30 Septemvre, în etate de 21 de anĭ. Remăşiţele pămĕntescĭ ale defunctului s'au depusŭ spre odichna eternă în 31 Septemvre 1885, în cimiteriulŭ orăşenescŭ din Aradŭ.

Fiĕ-i ţĕrina uşóră şi memoria binecuvêntată!

Editorŭ: Iacobŭ Mureşianu.
Redactorŭ responsabilŭ: Dr. Aurel Mureşianu.

Cursulŭ la bursa de Viena

din 12 Septemvre st. n. 1885

Rentă de aurŭ 4%	99.45
Rentă de hârtiă 5%	92.40
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	148 60
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	98 40
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	124.--
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	109.25
Bonurĭ rurale ungare	103.—
Bonurĭ cu cl. de sortare	1C2.25
Bonurĭ rurale Banat-Timişŭ	103.—
Bonurĭ cu cl. de sortare	101.50
Bonurĭ rurale transilvane	101.75
Bonurĭ croato-slavone	102.—
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	97.75
Imprumutulŭ cu premiu ung.	118.50
Losurile pentru regularea Tisei şi Segedinului	123 —
Renta de hărtiă austriacă	82.20
Renta de arg. austr.	83 60
Renta de aurŭ austr.	109 70
Losurile din 1860	139 50
Acţiunile băncel austro-ungare	869 —
Act. băncel de creditŭ ung.	288.25
Act. băncel de creditŭ austr.	287.50
Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5 88
Napoleon-d'orĭ	$9.91\frac{1}{2}$
Mărcĭ 100 împ. germ.	61.20
Londra 10 Livres sterlinge	125.—

Bursa de Bucuresci.

Cota oficială dela 12 Augustŭ st v. 1885.

	Cump.	vênd.
Renta română (5%).	88	89
Renta rom. amort. (5%)	93	$93\frac{1}{2}$
» convert. (6%)	88	89
Împr. oraş. Buc. (20 fr.)	30	32
Credit fonc. rural (7%)	$100\frac{1}{2}$	$101\frac{1}{2}$
» „ „ (5%)	$85\frac{1}{2}$	$86\frac{1}{2}$
» » urban (7%)	$98\frac{1}{4}$	$99\frac{1}{4}$
» » » (6%)	91	92
» » » (5%)	$82\frac{3}{4}$	$83\frac{1}{2}$
Banca naţională a României		
Ac. de asig. Dacia-Rom.		
« » » Naţională		
Aurŭ	$10\frac{3}{4}$	$11\frac{1}{4}$
Bancnote austriace contra aurŭ	2.02	2.04

☛ Numere singuratice à 5 cr. din „Gazeta Transilvaniei“ se potŭ cumpĕra în tutungeria lui **I. Gross.**

(2—3)

Publicaţiune.

Têrgulŭ de ţéră celŭ mai aprópe a „Sf. Mariei micĭ“ în comuna B. Lipova, comitatulŭ Timişiórii se va ţiné în 20 Septemvrie a. c. st. n.

Têrgulŭ de vite însĕ se va începe cu 2 ḑile mai înainte.

B. Lipova în 9 Septemvre 1885.

Antistia comunală.

Abonamente la Gazeta Transilvaniei.

se potŭ face cu începerea dela 1 şi 15 ale fiecărei lunĭ, mai uşorŭ prin mandate postale.

Adresele ne rugămŭ a ni se trimite esactŭ arătându-se şi posta ultimă.

PREŢULŬ ABONAMENTULUI ESTE:

Pentru Austro-Ungaria:

pe trei lunĭ . . . . 3 fl. —
„ şése lunĭ . . . . 6 fl. —
„ unŭ anŭ . . . . 12 fl. —

Pentru România şi străinătate.

pe trei lunĭ . . . . 10 francĭ
„ şése lunĭ . . . . 20 „
„ unŭ anŭ . . . . 40 „

Administraţiunea „Gazetei Transilvaniei.“

Tipografia ALEXI, Braşovŭ.